

Sygn. akt II Ns 2026/15

POSTANOWIENIE

Dnia 4 grudnia 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR A. Z.

Protokolant: staż. W. Ł.

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2015 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku E. M.

z udziałem R. M., J. G.

o stwierdzenie nabycia spadku po L. M.

postanawia:

1. stwierdzić, że spadek po L. M., synu K. i E., zmarłym dnia (...) roku w Ł., ostatnio stale zamieszkałym w Ł., na podstawie testamentu notarialnego z dnia (...), otwartego i ogłoszonego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi w niniejszej sprawie w dniu 4 grudnia 2015 roku, nabyła żona E. M. z domu T. (córka W. i M.) w całości;

2. ustalić, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt II Ns 2026/15

UZASADNIENIE

We wniosku złożonym w dniu 15 stycznia 2015 roku E. M. wniosła o stwierdzenie nabycia spadku po L. M., zmarłym w dniu (...) roku w Ł., ostatnio stale zamieszkałym w Ł.. Wnioskodawczyni wskazała, iż zmarły pozostawił testament, w dniu śmierci był żonaty z E. M., z którą miał syna R. M.. Spadkodawca miał również córkę z pierwszego małżeństwa J. G. z domu M..

(wniosek k.2-4, pismo k.12)

W piśmie z dnia 18 września 2015 roku uczestniczka J. G. wskazała, iż nie uważa, aby testament wskazujący jako jedyne spadkobiercę E. M. był ostatnim, a ponadto nie jest również jedynym testamentem sporządzonym przez spadkodawcę, były bowiem poprzednie. Kwestionowała również okoliczność, aby rzeczywistą wolą spadkodawcy było pozbawienie jej prawa do dziedziczenia po jego śmierci. Podnosiła również kwestię wykazania składników masy spadkowej przez wnioskodawczynię.

(pismo uczestniczki k.36-38)

Postanowieniem z dnia 29 września 2015 roku Sąd oddalił wniosek uczestniczki J. G. o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

(postanowienie k.46-47)

Na rozprawie w dniu 4 grudnia 2015 roku wnioskodawczyni popierała wniosek. Uczestnik R. M. przyłączył się do wniosku i oświadczył, że nie kwestionuje ważności żadnego ze złożonych testamentów.

Uczestniczka J. G. nie stawiała się na rozprawie.

(stanowiska wnioskodawczyni i uczestnika - protokół rozprawy k. 58-60)

Sąd Rejonowy ustalił, następujący stan faktyczny:

L. M., syn K. i E. z domu M., zmarł w dniu (...) roku w Ł., ostatnio stale zamieszkiwał w Ł. przy ul. (...). W chwili zgonu był żonaty z E. M. z domu T.. Pozostawił dwoje dzieci: J. G. z domu M. i R. M.. Innych dzieci własnych ani przysposobionych nie miał. Nikt z jego spadkobierców nie zrzekł się dziedziczenia, nie odrzucił spadku, ani nie został uznany za niegodnego dziedziczenia. O śmierci L. M. spadkobiercy dowiedzieli się w dniu jego śmierci.

(dowód: odpis skrócony aktu zgonu k.7, zapewnienie spadkowe k.59-60, odpisy skrócone aktów małżeństwa k.5 i k. 6, odpisy skrócone aktów urodzenia k. 8 i k.9)

L. M. sporządził trzy testamety notarialne z dnia 24 kwietnia 1991 roku, z dnia 6 marca 2006 roku oraz z dnia 2 lipca 2009 roku.

(dowód: zapewnienie spadkowe k.59-60, testamety - załączone akt testamentowe)

W dniu 24 kwietnia 1991 roku, w Kancelarii Notarialnej (...)w Ł., przed notariuszem E. Ś., spadkodawca L. M. sporządził testament, w którym do całego spadku powołał swojego syna R. M., syna L. i E., urodzonego (...).

(dowód: testament- załączone akta testamentowe II Ns 2026/15)

Testament L. M. z dnia 24 kwietnia 1991 roku został otwarty i ogłoszony przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi na rozprawie w dniu 4 grudnia 2015 roku.

(dowód: protokół otwarcia i ogłoszenia testamentu k.61 oraz w załączonych aktach testamentowych II Ns 2026/15)

W dniu 6 marca 2006 roku, w Kancelarii Notarialnej przy ul. (...) w Ł., przed notariuszem A. S., spadkodawca L. M. sporządził testament, w którym oświadczył, że odwołuje testament sporządzony w Ł. przed notariuszem E. Ś. dnia 24 kwietnia 1991 roku, za Rep. A 945/91. L. M. oświadczył, że do całego spadku powołuje żonę E. M., córkę W. i M., urodzoną dnia (...). L. M. oświadczył także, że ustanawia zapis na rzecz córki J. G. z domu M., córki L. i E., urodzonej dnia (...) i syna R. M., syna L. i E., urodzonego (...) i zobowiązuje wyżej wymienioną spadkodawczynię E. M. do wypłacenia im kwoty pieniężnej w wysokości po 1/6 części wartości wolnorynkowej spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego, położonego w Ł., przy ul. (...) pod nr 24 m. 30, w terminie 1 roku od daty otwarcia spadku.

(dowód: testament- załączone akta testamentowe II Ns 1080/15)

Testament L. M. z dnia 6 marca 2006 roku został otwarty i ogłoszony przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi na rozprawie w dniu 4 grudnia 2015 roku.

(dowód: protokół otwarcia i ogłoszenia testamentu k.62 oraz w załączonych aktach testamentowych II Ns 1080/15)

W dniu 2 lipca 2009 roku, w Kancelarii Notarialnej przy ul. (...) w Ł., przed notariuszem J. K., spadkodawca L. M. sporządził testament, w którym oświadczył, że odwołuje w całości swój dotychczasowy testament sporządzony przez A. S. – notariusza w Ł. w dniu 6 marca 2006 roku, za Rep. A nr (...)L. M. oświadczył również, że do całego spadku powołuje żonę E. M., córkę W. i M., urodzoną dnia (...) w K. (PESEL (...)).

(dowód: testament- załączone akta testamentowe II Ns 1080/15)

Testament L. M. z dnia 2 lipca 2009 roku został otwarty i ogłoszony przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi na rozprawie w dniu 4 grudnia 2015 roku.

(dowód: protokół otwarcia i ogłoszenia testamentu k.63 oraz załączonych aktach testamentowych)

W chwili śmierci spadkodawcy E. M. wiedziała o wszystkich testamentach męża. W 1984 roku toczyło się postępowanie o rozwód z powództwa E. M., ze względu na nadużywanie alkoholu przez spadkodawcę. Powództwo zostało wycofane po poddaniu się leczeniu przez L. M.. W 1996 roku E. M. ponownie wniosła do sądu pozew o rozwiązanie związku małżeńskiego z L. M.. Ostatecznie powództwo to również zostało wycofane.

(dowód: zapewnienie spadkowe k.59-60)

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie powołanych wyżej dowodów, w tym testamentów oraz odpisów aktów stanu cywilnego, a także na podstawie zapewnienia spadkowego złożonego przez wnioskodawczynię.

Na rozprawie w dniu 4 grudnia 2015 roku Sąd oddalił wniosek uczestniczki J. G. o zobowiązanie wnioskodawczyni do ujawnienia pełnej masy spadkowej wraz z dokumentami. Albowiem, w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku Sąd nie bada składu ani wartości majątku spadkowego, gdyż ustalenia w tym przedmiocie stanowią przedmiot postępowania o dział spadku zgodnie z art.684 k.p.c., a wniosek złożony w niniejszej sprawie dotyczy jedynie stwierdzenia nabycia spadku.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje :

Postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku ma na celu ustalenie, czy osoba wskazana we wniosku jako spadkodawca zmarła oraz kto i na jakiej podstawie jest jej spadkobiercą.

Zgodnie z art.670 k.p.c., Sąd spadku bada z urzędu, kto jest spadkobiercą. W szczególności bada, czy spadkobierca pozostawił testament, oraz wzywa do złożenia testamentu osobę, co do której będzie uprawdopodobnione, że testament u niej się znajduje. Jeżeli testament zostanie złożony, sąd dokona jego otwarcia i ogłoszenia.

Stosownie do treści art. 926 § 1 k.c., powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. W świetle § 2 powołanego przepisu, dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą. Natomiast, z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, dziedziczenie ustawowe co do części spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał do tej części spadkobiercy albo gdy którakolwiek z kilku osób, które powołał do całości spadku, nie chce lub nie może być spadkobiercą (§ 3 art. 926 k.c.). Przepisy kodeksu cywilnego regulujące kwestie dziedziczenia dają zatem prymat woli spadkodawcy wyrażonej w testamencie.

Testament jest czynnością prawną jednostronną, osobistą, nie skierowaną do adresata, na wypadek śmierci (mortis causa), odwoalną oraz sformalizowaną do tego stopnia, iż sporządzenie go z naruszeniem przepisów o formie testamentu, skutkuje jego bezwzględną nieważnością (art. 941 k.c., art. 944 § 2 k.c., art. 958 k.c.). Mianem testamentu określa się także dokument zawierający oświadczenie woli testatora.

Sporządzenie testamentu wymaga dla swej ważności zachowania jednej z form testamentu przewidzianej w kodeksie cywilnym. Kodeks cywilny dzieli testamenty na zwykłe oraz szczególne. Do testamentów zwykłych zalicza między innymi testament własnoręczny (holograficzny art. 949 § 1 k.c.) oraz testament sporządzony w formie aktu notarialnego (art. 950 k.c.), który dla swej ważności musi spełniać wymogi stawiane aktowi notarialnemu przez ustawę z dnia 14 lutego 1991 roku Prawo o notariacie (Dz. U. z 2002 roku, Nr 42, poz. 369 ze zm.). Zgodnie z art. 92 § 1 tej ustawy, akt notarialny powinien zawierać: dzień, miesiąc i rok sporządzenia aktu, miejsce sporządzenia aktu, imię, nazwisko i siedzibę kancelarii notariusza, imiona, nazwiska, imiona rodziców i miejsce zamieszkania osób fizycznych, oświadczenia stron, z powołaniem się w razie potrzeby na okazane przy akcie dokumenty, stwierdzenie, na żądanie

stron, faktów i istotnych okoliczności, które zaszyły przy spisywaniu aktu, stwierdzenie, że akt został odczytany, przyjęty i podpisany, podpisy biorących udział w akcie, podpis notariusza.

Spadkodawca może w każdej chwili odwołać zarówno cały testament, jak i jego poszczególne postanowienia (art. 943 k.c.). Odwołanie może nastąpić w sposób wyraźny bądź dorozumiany.

Stosownie do treści art. 946 k.c., spadkodawca może odwołać testament w ten sposób, że sporządzi nowy testament, bądź też w ten sposób, że w zamiarze odwołania testament zniszczy lub pozbawi go cech, od których zależy jego ważność, bądź wreszcie w ten sposób, że dokona w testamencie zmian, z których wynika wola odwołania jego postanowień. W przypadku, gdy spadkodawca sporządził nowy testament nie zaznaczając w nim, że poprzedni odwołuje, ulegają odwołaniu tylko te postanowienia poprzedniego testamentu, których nie można pogodzić z treścią nowego testamentu (art. 947 k.c.).

Wyraźne lub dorozumiane odwołanie wcześniejszego testamentu w całości lub w części nastąpi jedynie wówczas, gdy późniejszy testament jest ważny. Nieważność testamentu sporządzonego później, z jakichkolwiek przyczyn, oznacza iż nie wywrze on żadnych skutków prawnych, a zatem nie odwoła także testamentu wcześniejszego (tak również Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 22 stycznia 1974 roku, III CRN 326/73, OSNCP 1974, nr 1, poz. 199, Elżbieta Skowrońska-Bocian „Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga czwarta. Spadki.” Warszawa 2002 rok).

W świetle art. 945 § 1 k.c., testament jest nieważny, jeżeli został sporządzony: w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli pod wpływem błędu uzasadniającego przypuszczenie, że gdyby spadkodawca nie działał pod wpływem błędu, nie sporządziłby testamentu tej treści, pod wpływem groźby. Na nieważność testamentu z powyższych przyczyn nie można się powołać po upływie lat trzech od dnia, w którym osoba mająca w tym interes dowiedziała się o przyczynie nieważności, a w każdym razie po upływie lat dziesięciu od otwarcia spadku (§ 2 art. 945 k.c.).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt ustaleń faktycznych niniejszej sprawy, wskazać należy, iż spadkodawca L. M. w testamencie z dnia 6 marca 2006 roku odwołał testament sporządzony w Ł. przed notariuszem E. Ś. dnia 24 kwietnia 1991 roku, za Rep. (...). Z kolei, w dniu 2 lipca 2009 roku przed notariuszem J. K. L. M. sporządził testament, w którym odwołał w całości swój dotychczasowy testament sporządzony przed notariuszem A. S. w dniu 6 marca 2006 roku i oświadczył, że do całego spadku powołuje swoją żonę E. M.. Sporządzone przez spadkodawcę testamenty notarialne spełniają wymogi stawiane aktowi notarialnemu, zarówno, co do formy jak i trybu sporządzenia, przez przepisy art. 92 i 94 ustawy z dnia 14 lutego 1991 roku Prawo o notariacie. W szczególności zostały odczytane i podpisane przez L. M. oraz notariusza.

Jak wskazano powyżej, wyraźne lub dorozumiane odwołanie wcześniejszego testamentu w całości lub w części nastąpi jedynie wówczas, gdy późniejszy testament jest ważny. Nieważność testamentu sporządzonego później, z jakichkolwiek przyczyn, oznacza iż nie wywrze on żadnych skutków prawnych, a zatem nie odwoła także testamentu wcześniejszego.

Ważność sporządzonych przez spadkodawcę w formie aktu notarialnego testamentów nie była w niniejszej sprawie kwestionowana przez wnioskodawczynię ani uczestników postępowania. Na wezwanie Sądu, uczestnik R. M. ani uczestniczka J. G. nie zgłosili żadnych zarzutów dotyczących ważności testamentów ani wniosków dowodowych.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Sąd nie miał podstaw, aby odmówić ważności testamentom sporządzonym przez spadkodawcę. Uczestniczka postępowania J. G. podnosiła, iż spadkodawca sporządził kilka testamentów i nie jest możliwe, aby rzeczywistą wolą spadkodawcy było pozbawienie jej prawa do dziedziczenia po jego śmierci. Jednakże, uczestniczka nie wskazała żadnych okoliczności, które mogłyby podważyć ważność złożonych przez spadkodawcę oświadczeń o odwołaniu testamentu z dnia 24 kwietnia 1991 roku oraz z dnia 6 marca 2006 roku, a także o powołaniu w testamencie z dnia 2 lipca 2009 roku jako spadkobiercy żony E. M.. J. G. nie wykazała także, aby spadkodawca sporządził późniejszy testament odwołujący testament z dnia 2 lipca 2009 roku, a z zapewnienia spadkowego złożonego przez wnioskodawczynię wynika, że spadkodawca sporządził jedynie 3

testamenty notarialne złożone do akt sprawy. Nie było zatem podstaw do kwestionowania skuteczności odwołania przez spadkodawcę testamentu z dnia 6 marca 2006 roku i powołania przez L. M. w testamencie notarialnym z dnia 2 lipca 2009 roku spadkobiercy w osobie żony E. M..

A zatem, w świetle przepisów art.943 k.c. oraz art.946 k.c., L. M., odwołał skutecznie testamenty notarialne z dnia 24 kwietnia 1991 roku oraz z dnia 6 marca 2006 roku. W konsekwencji, podstawę dziedziczenia stanowił testament notarialny z dnia 2 lipca 2009 roku, a całość spadku po L. M. nabyła jego żona E. M..

Wnioskodawczynie nie składała oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku. Przyjęcie spadku nastąpiło zatem z mocy prawa, wprost, na podstawie art. 1015 k.c., w brzmieniu obowiązującym przed dniem 18 października 2015 roku tj. przed wejściem w życie ustawy z dnia 20 marca 2015 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2015 rok, poz. 539), z upływem sześciu miesięcy od dowiedzenia się o śmierci spadkodawcy, gdyż wtedy E. M. wiedziała o istnieniu testamentu na jej rzecz.

Mając powyższe na względzie, Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania, Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c., ustalając, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie. Albowiem, zasada, iż każdy uczestnik postępowania ponosi koszty związane ze swym udziałem w sprawie oznacza, że obciążają go koszty tej czynności, której sam dokonał, jak i czynności podjętej w jego interesie, także przez sąd, na jego wniosek lub z urzędu (tak między innymi Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 19 listopada 2010 roku, III CZ 47/10, LEX nr 970082). Wnioskodawczynie poniosła koszty opłaty od złożonego wniosku, a uczestnicy nie ponieśli żadnych kosztów postępowania. Brak było zatem podstaw do odstąpienia od ogólnej zasady ponoszenia kosztów w postępowaniu nieprocesowym, gdyż to wnioskodawczynie dziedziczy cały majątek spadkowy.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)

(...)